

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ

НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ПО ЗАРАЗНИ И ПАРАЗИТНИ БОЛЕСТИ

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Галина Железова Железова, дм
Медицински факултет, СУ „Св. Климент Охридски“
относно конкурс за защита на дисертационен труд за придобиване
на образователна и научна степен “Доктор“

**Тема на дисертационния труд: Микробиологични и епидемиологични
проучвания върху лептоспирозите при хора в България**

Област на висше образование 4. „Природни науки, математика и информатика“,
направление 4.3. „Биологически науки“, научна специалност „Микробиология“

Автор на дисертационния труд: Евгения Иванова Тасева
докторант към отдел Микробиология, НРЛ Кърлежово/векторно преносими
инфекции, листерии и лептоспири, НЦЗПБ, София

Научен ръководител: Проф. д-р Ива Стефанова Христова, дмн, НЦЗПБ

Актуалност на темата и общи данни за представения труд

Дисертационният труд на **Евгения Иванова Тасева** е посветен на актуален проблем – микробиологична и епидемиологична характеристика на лептоспирозата при хора в България. Лептоспирозата е класическа зооноза срещана в цял свят и представена в широк клиничен диапазон. Според СЗО все още се знае твърде малко относно нейното реално разпространение сред хората.

Дисертационният труд съдържа 262 страници и е правилно и добре структуриран: съдържа литературен обзор, материали и методи, резултати и тяхното обсъждане, изводи, приноси и използвана литература. Дисертацията е отлично онагледена с информативни 24 таблици и 59 фигури. Обзорът е изготвен на базата на 434 литературни източника. Той дава изчерпателна и актуална информация с която мотивира поставените основна цел и задачи.

Основна цел и задачи - да се охарактеризира разпространението на лептоспирозите при хора в България за периода 1997-2014 год. като се определят основни епидемиологични характеристики на това заболяване и се въведат нови техники за по-ранна и точна

диагноза. Логично следват поставените шест задачи: анализ на епидемиологични данни на инфекцията за посочения период, определяне на рискови фактори, разпределение на случаи по области, анализ на клиничния спектър, анализ на данни от класически микроаглютинационен тест /MAT/ и сравнението им с резултати от други серологични тестове, както и въвеждане на генетични техники за доказване на ДНК от лептоспири в клинични материали и резервоари на инфекция.

Материали и методи. Разделът представя респектиращ обем на извършената работа – изследвани са общо 2393 серумни проби суспектни за лептоспироза от 28 области на страната и събирани през 18 годишен период от време. Изследвани са и резервоари на инфекцията – 109 гризачи от 4 региона на Южна България. За определяне на специфични антитела са използвани широк спектър от методи - класически MAT, както и по-нови методи като ELISA и латерална имунодифузия. За доказване на специфична *Leptospira interrogans* ДНК е прилагана полимеразно-верижна реакция (PCR).

Резултатите и обсъждане. Получените резултати следват логичната последователност на задачите, очертава се способността на автора за анализ, обобщение и интерпретация. Представени са отлично онагледени резултати в таблици и графики. Тъй като изследваните серуми са от голям брой региони в страната, събирани за продължителен период от време, то това дава възможност резултатите да се оценят като представителни за цялата ни страна. Те характеризират редица аспекти на епидемичния процес у нас - динамика, ендемични зони, годишна заболеваемост и смъртност, разпределение по клинични прояви, връзка с климатични условия и рискови фактори, разпространение на серовари и редица други. Използваните методи – класически и по-нови са поставени в сравнение помежду си, определена е тяхната чувствителност и специфичност, дават се насоки за тяхното използване като алтернатива на класическата MAT диагностика с цел по-добра и по-ранна диагноза. За коректност на изпълнението и избягване на фалшиво положителен резултат са тествани 98 серума от сродни заболявания, дали отрицателен резултат за лептоспироза. Получени са и резултати относно циркулацията на лептоспири при резервоари-гризачи от 4 региона на Южна България. Те показват 28.44% общ процент на инфектираност, което акцентира значимостта на проблема и авторката препоръчва по-обширни проучвания в този аспект, обхващащи повече зони в България.

Оценка на научните приноси: Напълно приемам формулираните научни приноси които се свеждат основно до:

Приноси с научно-теоретичен характер. Впечатляващи са приносите относно възможността за ранна диагностика на лептоспирозите и респективно тяхното ранно лечение чрез внедреният за първи път в България nested PCR метод; анализът на основните серотипове *Leptospira interrogans* циркулиращи в България за дълъг период от време; определянето на основните епидемиологични характеристики на инфекциозния процес и неговите клинични форми; разпространението на лептоспирозите в гризачи за определени географски ареали в страната и др.

Приноси с научно-приложен характер. Включвайки характеризирани етиологичната структура на лептоспирозата и възможностите за нейната ранна диагностика чрез класически и нови, внедрени за първи път в България методи, приносите с научно-приложен характер определено ще допринесат за по-добрата диагностика на тази трудна за клинично отдиференциране от другите фебрилни състояния инфекция.

Публикации и съобщения във връзка с дисертационния труд: Авторката представя по темата общо 13 публикации в списания и има участие в 9 конгреса и научни форуми. Авторефератът е оформен съгласно изискванията и съдържа основните резултати на дисертационния труд. Авторката напълно отговаря на изискуемите задължителни наукометрични критерии на НЦЗПБ за получаване на ОНС „Доктор“.

Заклучение

Представеният дисертационен труд на **Евгения Иванова Тасева** притежава актуалност и значимост. Считаю, че получените резултати ще имат важно теоретично и практическо приложение за България, както и ще дадат възможност за сравнение с епидемиологията на лептоспирозата в други европейски страни. Впечатлена съм от прецизното изпълнение на представения труд и от обема на извършените проучвания. Дисертацията има качества, които отговарят напълно на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на НЦЗПБ за придобиване на ОНС „Доктор“. **Като член на научното жури изразявам категоричното си мнение за това, на Евгения Иванова Тасева да бъде присъдена образователна и научна степен „Доктор“.**

София, 10.09.2018 г.

Изготвил становището:

Проф. д-р Галина Железова, дм

